

1975

Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь

Установа адукацыі

«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

**Аўтэнтчны фальклор:
праблемы захавання,
вывучэння, успрымання**

IX Зборнік навуковых прац удзельнікаў
Міжнароднай навуковай канферэнцыі
памяці антраполога Зінаіды Мажэйкі

Мінск, 24 - 26 красавіка 2015

14/370844K
(039)

МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

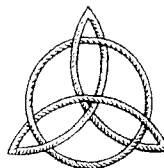
НАЦЫЯНАЛЬНАЯ КАМІСІЯ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ПА
СПРАВАХ UNESCO

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ
ЎНІВЕРСІТЭТ КУЛЬТУРЫ
І МАСТАЦТВАЎ

ЦЭНТР ЗАХАВАННЯ
СПАДЧЫНЫ ВУСНАЙ
ТРАДЫЦЫІ БЕЛАРУСАЎ

БЕЛАРУСКАЯ
АСАЦЫЯЦЫЯ
ДУХАВЫХ АРКЕСТРАЎ
І АНСАМБЛЯЎ

АЎТЭНТЫЧНЫ ФАЛЬКЛОР:

ПРАБЛЕМЫ ЗАХАВАННЯ, ВЫВУЧЭННЯ, УСПРЫМАННЯ

(памяці антрапалага Зінаіды Мажэйкі)

Зборнік навуковых прац удзельнікаў
ІХ Міжнароднай навуковай канферэнцыі
(Мінск, 24-26 красавіка 2015)

ЗМЕСТ

<i>Юрый Бондар</i> ахова і трансляцыя традыцыйнай культуры як шлях да этнаэкалагічнай раўнавагі ў свеце.....	9
--	---

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ IX МІЖНАРОДНАЙ НАВУКОВА-ПРАКТЫЧНАЙ КАНФЕРЭНЦЫІ

<i>Энгельс Дарашэвіч</i> Зінаіда Мажэйка і «перыяд сістэм» у беларусазнаўстве.....	10
<i>Ігар Маціеўскі</i> Традыцыйная музычная дыдактыка і сучасная прафесійная вышэйшая адукацыя.....	13
<i>Галіна Кутырова-Чубаля</i> Спеўны стыль і этнаграфічна-бытавы кантэкст: з назіранняў над прыродай выканальніцтва на Беларусі.....	16
<i>Ірына Урбанавічэне</i> «Rudeniènes»: пусть жывёт культурнае наследие всех народов.....	18

Секцыя 1

НЕМАТЭРЫЯЛЬНАЯ КУЛЬТУРНАЯ СПАДЧЫНА І ЯЕ АХОВА

<i>Вольга Лабачэўская</i> Беларускія аброчныя тканіны: да гісторыі музеефікацыі рытуальнага атрыбута ў канцы XIX – XX стст.....	20
<i>Юрый Бундін</i> Праздник и национальная идентичность.....	22
<i>Людмила Домниенкова</i> Народный крой верхней одежды белорусов как отражение путей совершенствования портновского ремесла.....	27
<i>Наталья Карчевская</i> Фольклорный вечер как форма интерпретации белорусского народного танцевального наследия.....	28
<i>Елена Корсакова</i> Репрезентация аутентичного фольклора в современной культуре.....	30
<i>Алеся Гурченко</i> Фольклор как средство межкультурных коммуникаций.....	31
<i>Анатоль Літвіновіч</i> Яшчэ раз аб беларуска-літоўскім узаемадзеянні і ўзаемаўплыве ў галіне традыцыйнай кухні.....	33
<i>Таццяна Мармыш</i> Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь: да пытання метадалогіі атрыбуцыі каштоўнасцей.....	34
<i>Уладзімір Трапянок</i> Канал «Культура» як галоўны папулярызатар музычнага фальклору на сучасным беларускім радыё.....	36
<i>Святлана Капановіч</i> Захаванне і рэпрэзентацыя нематэрыяльнай культурнай спадчыны беларусаў: педагагічны аспект.....	37
<i>Фёдар Рацык</i> Жыве ў Моталі Тацірка.....	39
<i>Валерія Лукьянцева</i> Теоретические аспекты взаимовлияния искусств.....	41
<i>Татьяна Песецкая</i> Геометрические вариации белорусского орнамента.....	43
<i>Павел Сапоцька</i> Патэнцыял нематэрыяльнай культурнай спадчыны беларускіх рэгіёнаў сацыяльна-культурнага кластара «шляхамі радзімаў».....	44
<i>Ся Лэй</i> Популяризация культурного наследия Китая (на примере дней китайского кино в Беларуси)...	46
<i>Сяо Жань</i> Музей как форма популяризации традиционного художественного творчества (на примере этнографического музея народности Мяо).....	49

<i>Фу Цян</i> Музыкальные фестивали Китая: новые коммуникативные горизонты.....	51
<i>Хуан Чэжюань</i> Современные зрелищные представления Китая: взаимодействие традиций и современных технологий (на примере церемонии открытия XXIX олимпийских игр в Пекине).....	53

Секция 2

ТРАНСФАРМАЦЫІ ВІДАЎ І ЖАНРАЎ АЎТЭНТЫЧНАГА ФАЛЬКЛОРУ

<i>Ольга Шарая</i> Ареал обряда «вождение Куста» и его периферия.....	56
<i>Уладзімір Лобач</i> Культыва крыніцы беларускага Падзвіння: феномен сучаснай рытуалізацыі прыродных аб’ектаў.....	58
<i>Ірына Казакова</i> Збіранне і даследаванне аўтэнттычнага фальклору Хоцімшчыны.....	60
<i>Іпа Алексііна</i> Элементы тэатралізацыі ў хрэсьбінным абрадзе беларусаў Заходняга Паазер’я: агульнае і асаблівае.....	62
<i>Вячаслав Сацэко</i> Диалог фольклорных традиций в поэме Марины Цветаевой «Крысолов».....	64
<i>Святлана Андрыеўская</i> Дзіцячы фальклор як элемент дзіцячай субкультуры.....	66
<i>Аляксей Камінскі</i> Народныя традыцыі творчай арганізацыі веснавых абрадаў на вольным паветры.....	67
<i>Наталья Мицкевич</i> Элементы карнавалізацыі в традиционных зимних праздниках и обрядах белорусов.....	70
<i>Ірына Коновальчык</i> Интерпретация белорусского танцевального фольклора в современной сценической практике (на примере женской лексики).....	73
<i>Алена Пагоцкая</i> Сцэнаграфія народнага тэатра.....	75
<i>Ольга Парахневич</i> Советский бытовой («клубный») танец как специфическое явление в балльной хореографии XX века: традиции и инновации.....	77
<i>Вераніка Раманенкава</i> Асаблівасці бытавання пасхальнай музычнай традыцыі рымска-каталіцкай царквы ў сучасным фальклору.....	79
<i>Елена Моцёнок</i> Взаимодействие театрального и циркового искусства: от фарса к «новому цирку».....	81
<i>Юлія Бажок</i> «Хадзьба» нябожчыкаў: тыпавыя і рэдкія матывы.....	82
<i>Кацярына Блоцкая</i> Купальскі абрадавы комплекс беларусаў.....	84
<i>Евгений Зыкович</i> Интерпретация аутентичных аспектов национальной культуры в современных музыкальных коллективах Беларуси.....	85
<i>Юлія Кучвальская</i> Калядная традыцыя Заходняга Палесся і асаблівасці яе вывучэння ў працах даследчыкаў.....	86

Секция 3

СЕМАНТЫКА І МІФАПАЭТЫКА ТРАДЫЦЫЙНАЙ АБРАДНАСЦІ

<i>Григорий Шауро</i> Фольклорная основа лубочной картинки XVIII – начала XX веков как отражение народной картины мира.....	89
<i>Татьяна Бабич</i> Нумерологический компонент верований и традиций китайского народа (на примере праздника семи сестер).....	91
<i>Рыма Кавалёва</i> Першасныя, другасныя, рамачныя песні «Стралы»: спроба інтэрпрэтацыі.....	93

<i>Святлана Гуткоўская</i> Да пытання аб семантыцы беларускага народнага танца.....	95
<i>Уладзімір Аўсейчык</i> Асаблівасці сучаснай «прыватнай» (індывідуальнай) памінальнай абраднасці беларусаў Падзвіння.....	96
<i>Павел Мишин</i> Трансформация образа волка в контексте эволюции мифологической картины мира.....	99
<i>Вера Мішына</i> Прасторавая арганізацыя абрадаў сустрэчы жаніха і выкупу нявесты ў структуры традыцыйнага беларускага вяселля.....	101
<i>Любоў Сівурава</i> Метэаралагічныя прыкметы ў жывёлагадоўчай дзейнасці беларусаў.....	102
<i>Лілія Гончар</i> Семантична эвалюцыя панятта «ресторан» у традыцыйнай культуры украінців.....	104
<i>Ларыса Раманава</i> «Каля пчол хадзіць няпроста»: пчала ў традыцыйных абрадах і павер'ях.....	106
<i>Яніна Грыневіч</i> Канцэпт «дарога» ў беларускіх пазаабрадавых лірычных песнях.....	108
<i>Алена Кукрэш</i> Тэма забойстваў у «жорсткіх» рамансах.....	110
<i>Алена Ляшкевіч</i> Масленічная абрадавая гульня «Пахаванне дзеда»: вобразы, семантыка, прагматыка..	112
<i>Ван Янь</i> Образ женщины в сказках Китая.....	113
<i>Аляксандра Шрубок</i> Народныя ўяўленні беларусаў пра мастьт у кароў: этыялогія і семантыка.....	114
<i>Ци Шен Ся</i> Новогодний благопожелательный орнамент в традиционном искусстве Китая.....	116

Секцыя 4

ТРАДЫЦЫЙНАЯ КУЛЬТУРА Ў КНІЗЕ, АДУКАЦЫЙНАЙ ПРАСТОРЫ І АРТТЭРАПІ

<i>Елена Шаройко</i> Краткий обзор специализированных печатных и электронных СМИ Беларуси о кино.....	118
<i>Грипа Петрова</i> Віртуальні розвагі у сацыяльна-кмунікатывнай тэорыі Н. Лумана.....	119
<i>Ольга Беляева</i> Взаимосвязь музыки и танца в процессе сценической интерпретации белорусского хореографического фольклора.....	120
<i>Эвеліна Шчадрына</i> Беларускія каляндарныя гульні як сродак аптымізацыі практычных заняткаў пры выкладанні ва УВА.....	122
<i>Ніна Аверкава</i> Літаратурныя кампазіцыя і мантаж у народным свяце: пытанні стварэння.....	124
<i>Гапна Сілівончык</i> Актуальнасць традыцыйнай беларускай цацкі ў сучаснай культуры.....	126
<i>Тацяна Рацько</i> Серыя «Скарбы беларускай літаратуры і фальклору» ў мастацтве мініяцюрнай кнігі Беларусі.....	127
<i>Анастасія Маковцова</i> Белорусский народно-сценический танец в контексте телевизионного проекта для детей.....	130
<i>Анна Суліма</i> Феномен театрального эксперимента М. Шагала и А. Грановского.....	132
<i>Алеся Сілаева</i> Опыт изучения традиционной музыкальной культуры в норвежском университете.....	133
<i>Усман Даньяро</i> Электронные образовательные ресурсы и традиционная культура в книговедении.....	135
<i>Маргарыта Латышкевіч</i> Фальклор і фалькларыстыка ў адукацыйнай прасторы: праект «Вусная гісторыя факультэта».....	137
<i>Лю Ян</i> Взаимосвязь музыки и живописи в китайском искусстве: традиции и современность.....	138

<i>Лю Янь</i> Поэтизация культурного героя в китайской мифологии.....	141
<i>Сунь Ао</i> Отображение традиционной китайской культуры в фильме «Подними красный фонарь» режиссера Чжана Имоу.....	142
<i>Хань Луцзяо</i> Символ «тайцзи» в традиционном и в современном дизайнерском искусстве Китая.....	144

Секция 5

ЭКАЛОГІЯ ТРАДЫЦЫЙНАЙ МАСТАЦКАЙ КУЛЬТУРЫ

<i>Людміла Ражкова</i> Педагогічныя асновы фарміравання нацыянальнай самасвядомасці падлеткаў сродкамі фальклору ў аматарскіх мастацкіх калектывах.....	147
<i>Лидия Шкор</i> Национальная тематика в произведениях современных белорусских авторов...	149
<i>Ирина Попова</i> Александр Сергеевич Пушкин как собиратель русского фольклора.....	150
<i>Наталля Наркевіч</i> Ювелірныя вырабы культавага прызначэння на Беларусі ў XII–XVI стст.....	155
<i>Алена Емялёва</i> Вытокі і першапачатковыя формы музычнай культуры Віцебшчыны: фальклор і народная музыка.....	157
<i>Юрый Барадзін</i> Культура і масавая свядомасць у актуальным часе.....	159
<i>Бай Цзы Цзын</i> Новаторство и традиции в творчестве Цзинь Шан И.....	160
<i>Ван Юй</i> Социокультурные ценности в диалоге культур Востока и Запада.....	160
<i>Лай Юэге</i> Использование образов цветов в традиционной китайской музыкальной драме «Западный флигель».....	162
<i>Ли Я</i> Исследования традиционной музыкальной культуры малых народов в Китае.....	163
<i>Дарья Матюшкова</i> Роль телевидения в репрезентации произведений искусства.....	165
<i>Екатерина Сыроежкина</i> Фотография в научной и просветительской работе этнографов.....	167
<i>Ольга Жукова</i> Художественные ремесла и промыслы в контексте художественного пространства фестиваля..	169
<i>Ма Ли</i> Историкографический обзор исследований колорита в музыкальном искусстве Китая и Беларуси.....	171
<i>Сун Чан Лун</i> Черты живописи Хуа-няо в творчестве Тан Иня.....	173
<i>Сяо Юань Юань</i> Формирование джаза в Шанхае.....	175
<i>Хуан Шаохэн</i> Сохранение и передача наследия китайского драматического искусства.....	176
<i>Чжао Дундун</i> Особенности использования фольклора нацменьшинств Китая (на примере музыкальных фильмов «Пять Цзиньхуа» и «Третья сестра Лю»).....	179

Секция 6

УНЁСАК РОДУ СТАНЮТ У ВЫВУЧЭННЕ І ПАПУЛЯРЫЗАЦЫЮ ФАЛЬКЛОРУ (да 110-годдзя з дня нараджэння Стэфаніі Станюты)

<i>Аляксей Рагуля</i> Жыццё ў Ідэі (да 110-годдзя народнай артысткі С.М.Станюты).....	181
<i>Вячаслаў Калацэй</i> Бацька «легенды»: акалічнасці ўзаемадасін з народным мастацтвам у жыцці і творчасці Міхася Станюты.....	182
<i>Вячаслаў Красулін</i> Вобраз вясковай жанчыны ў кіна- і тэатральных ролях Стэфаніі Станюты.....	183

Секцыя 7
ПРАБЛЕМЫ СПЕЎНАЙ ЭТНАФОНІІ

<i>Тамара Варфаламеева</i> Аб некаторых аспектах спеўнага выканальніцтва на беларускім Палессі.....	185
<i>Галина Тавлай</i> О становлении средств музыкальной выразительности в белорусской раннетрадиционной песне (<i>в контексте этнических культур народов мира</i>).....	187
<i>Ірына Грамовіч</i> Засваенне народнай манеры спеваў, як аснова этнакультурнага выхавання ў кантэксце падрыхтоўкі кіраўнікоў фальклорных калектываў.....	197
<i>Ларыса Гаврына</i> Традиционный песенный фольклор в народной музыкальной практике.....	199
<i>Кацярына Чарнова</i> Варштаты традыцыйнага спеву ў святле пытання аховы нематэрыяльных каштоўнасцей.....	201
<i>Генадзь Лапацін</i> «Песні – гўртам... прыпеўку – адна пяш...».....	203
<i>Тацяна Пладунова</i> Этнафонія Купалля на фальклорных фестывалях.....	206
<i>Сяргей Выскварка</i> Жніўныя песні Любаншчыны (<i>на матэрыялах фальклорных экспедыцый 1990-2014 гадоў</i>).....	208
<i>Ларыса Рыжкова</i> «Абыдзённік»: нататкі педагога па беларускіх народных спевах.....	210
<i>Дар'я Трубіна</i> Калыханка як феномен фарміравання асобы.....	212
<i>Дии Шуюэ</i> Поэтические связи свадебно-обрядовых песен Беларуси и китайского региона Внутренняя Монголия.....	214
<i>Алеся Силаева</i> Формы репрезентации белорусской народной песни в творчестве ансамбля «Терница».....	215
<i>Лю Цзин</i> Анализ вокальных произведений Ван Чжисиня по народным сказкам.....	217

Секцыя 8
ПРАБЛЕМЫ АРГНАЛОГІІ І МАРФАЛОГІІ МУЗЫЧНЫХ ІНСТРУМЕНТАЎ

<i>Аляксандр Карацееў</i> Сусветная і нацыянальная этнаарганалогія ў сістэме падрыхтоўкі выканаўцаў вышэйшай кваліфікацыі на беларускіх народных духавых інструментах.....	219
<i>Мирек Кордовский</i> Популяризация традиционной национальной танцевальной музыки в творческом репертуаре духовых оркестров Польши.....	223
<i>Людмила Измаилова</i> Кампанология: культурологический аспект исследования.....	229
<i>Виктор Кульпин</i> Инструменты птичьего (священного) языка музыки свята (святого дня) белорусов.....	231
<i>Jana Susienkova</i> Slovenské gajdy (<i>podľa Bernarda Garaja</i>).....	234
<i>Вера Стоянова</i> Исполнительское искусство лютаров: музыкальные инструменты прошлого и настоящего.....	236
<i>Bogdan Matlawski</i> Znaczenie i rola instytucji oraz stowarzyszeń polonijnych dla tradycyjnej kultury polskiej na pomorzu do 1945 r.	238
<i>Dariusz Adam Ledzion</i> Wybrane postaci twórców kultury ludowej na ziemi łobeskiej w latach 1967-2014....	242
<i>Цзя Ян</i> Синтез традиций и новаций в творчестве Е Сяогана (<i>на примере пьесы для гучжэна «Лесной ручей»</i>).....	245

<i>Светлана Гродникова</i> Трансформация принципов пластического воплощения инструментальной музыки в фолк-модерн танце.....	246
<i>Татьяна Волчок</i> Исполнительская деятельность ансамбля старинной музыки «Камерные солисты Минска».....	248
<i>Чжу Гэлимэн</i> Музыка скорбных и траурных ритуалов Китая.....	250
<i>Юй Болин</i> Китайский национальный инструмент эрху: традиции и модернизация конструкции.....	251
Звесткі аб аўтарах.....	254